

טורי ברד יצחק (איזו)

20746

בן בינה והרשקו-צבי

נולד ב- 12.8.1926

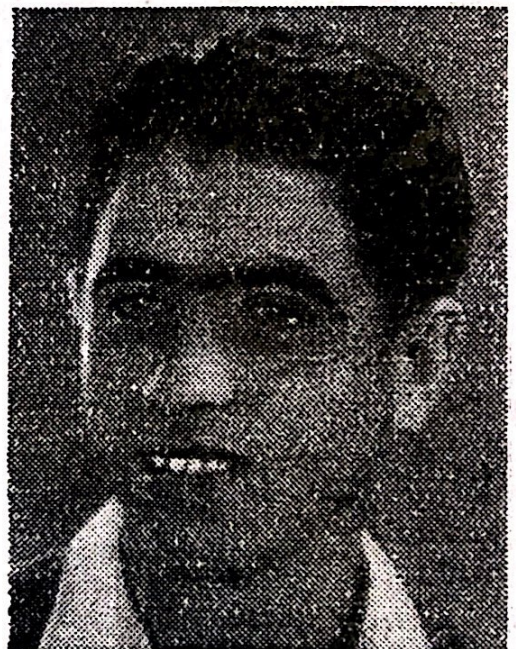
שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- 12.7.1948

בעת שרותו הצבאי.

ברד יצחק (איו")

בן הרשקו ובינה. נולד בשנת 1926 בעיר
בוטשאני, רומניה. למד בבית-ספר
תיכוני, וכל שעבר עליו מאז ימי
המלחמה והגזירות המריץ אותו לעלייה.
תור עלייתו הגיע בשנת 1946. היה בין
מעפילי אנית "הגנה". בארץ עבד כפועל
הקלאי במושב נטעים. עבד בפרדס.
שירת בצבא ההגנה לישראל ונפל ליד
עפולה ביזום 12 ביולי 1948. למחרת היום
נקבר בעפולה.

חטיבת גולני

החטיבה הניתקת ממרחבה, העוזבת מאחוריה אבות ואמהות, נשים וילדים ומשקים — אינה מניחה מאחוריה חלל ריק; היא מניחה מאחוריה מסגרת צבאית, הנשענת על כוחות פחות ניידים, מבוגרים יותר, אך כוחות היודעים למה הם נלחמים, כוחות שהנהגתם הצבאית אינה מקרית, אלא שהיא פושטת צורה ולובשת צורה.

רק אם תלמד פרק זה כחלקת ותרד לעומקו של חכתוב, הבן תבין כיצד קמו החטיבות צ.ה.ל., וכיצד יכול היה פיקודו העליון לעמוד בשער בכל מקום, בלי לחטוא לעקרון הצבאי של ריכוז הכוחות — וכיצד הצליח לחלוט בכל העצמה בנקודת הכובד.

אכן, עידוד רב שואבים כולנו למקרא הספר הזה, למראה התקדמותנו מאז, כשחטיבות מילואינו אינן צריכות לשוב ולהתנסות בכל הקשיים וההתלבטויות שעמדה בהם חטיבת גולני — כהרבה חטיבות אחרות, בראשית המלחמה עד שנתגבשו; עידוד הוא לכולנו לראות, באיזו מידה נתרבה נשקנו, ושוב אין אנו צריכים להלחם בכלי הנשק המעטים והעלובים אשר בהם נלחמו גיבורי צמח, מגיני דגניה, לוחמי סג'רה והגלבוע; לראות כיצד מפקדי החטיבות אינם צריכים עוד להתחבט ולהקים יחידות ושירותים תוך כדי אימפרוביזציה ברוכה, אך לעתים נראשת.

אכן, הנסיון שנרכש בדם, בצער ובמכאובים, ובזכות מאמצים אלאנושיים של אלפי אלמונים — נלמד עד תומו.

חטיבות צ.ה.ל. הסדירות למדו ושיננו לעצמן את הלקח מפעולותיה של חטיבת גולני בשעות תפארתה, כשגלשה בתנועה צבאית למופת אל אילת; אך הן למדו גם את הלקח המר ממפללותיה, שכונתי הספר לא העלימון. כל החיילים יודעים עתה, שכמה מפלות היו נמנעות אילו היה צבאנו מאומן יותר, היה מסודר יותר, ואילו היו שורותיו ונהליו מבוססים יותר, כפי שהנם עתה, אף כי גם היום עדיין אינם מושלמים כל צרכם; ובהז — אף בזה — תרמה חטיבת גולני את תרומתה הגדולה לגיבוש תורת הלחימה של צ.ה.ל., הידע כי המלחמה לא תתואר ללא רוח לוחמת, ללא לוחמים היודעים למה הם נלחמים — אך היודעים, כמו כן, כי באם לא יפעלו בתוך מסגרת צבאית המושתתת על מיטב השכלולים של המדע בכללו ותורת המלחמה בפרט, ירבו הקרבנות וימעטו ההישגים. למד, הקורא, דפי גבורה אלה, ועמדת על כל משמעותן האכזרית של המטקנות הללו.

אך לא פחות מזה רבה היתה תרומתה של החטיבה הטריטוריאליית גולני — בלימוד הלקח ובגיבוש תורת הארגון של כוחות המילואים לצ.ה.ל. של היום. כל שגיאה, כל התלבטות, כל קוצר-ידי וכל אולת-ידי, המבצבצים בדפים אלו בחיבור השלבים הראשונים של הקמת החטיבה — הובאו בחשבון ושימשו למסקרי צ.ה.ל. היום בסיס ונקודת מוצא

לארגונם המחדש של כוחות המילואים. חטיבות המילואים של צ.ה.ל. היום היחדעות. מצד אחד, כי מאחוריהן, גבי, ישובילוחם — ומכירות, מאידך גיסא, את המבנה הארגוני שלהן ואת יכולתן המהירה להתגייס ככוח צבאי מושלם תוך שעות ספורות, כשהן נכונות לתווה מקצה-הארץ אל משנהו; ואלה הנמנים על חטיבות אלו ישאבו עידוד רב ולקח חשוב, בקראם את הספר הזה, המוכיח כי הן לא גותקו ממקורות הכוח העיקרי בעבר, וכי ניתנו להן, כתוספת, הכלים והארגון, הדרושים לשכלול כושר-מלחמתן. היסוד הטריטוריאלי של יחידות המילואים; חוק שירות-הכסותן, המאפשר לאמן גם בעתות שלום; ומעל לכל — גוף של צבא-קבע סדיר על כל שירותיו, הנותן ללוחמיהן האזרחים את תאפשרות להקדיש את מיטב מרצם בימי שלום לעבודת יצירת ובנין — מבלי לפגוע עיי כך בכושרם הקרבי — כל אלה הם הערובות לבטחון עתידנו.

לך, המפקד הקורא בספר זה, יש לומר; למד את פרקי המלחמה המתארים בו, נצל את החיוב הרב, המתגלה בפעולות מפקדי חטיבת גולני, כמפקדים וכמתנכים כאחד, ובחוש היומה שהיה מפותח בהם. למד משגיאותיהם ושנן לעצמך חכמה, כי התפקיד הנעלה החלוצי, שהוטל עליך, מחייבך להמשיך במסורת הקצרה ורב-התהילה, שהביאה לעם ישראל את עצמאותו והצריכה להבטיח את המשך קיומו ואת מילוי יעודו הגדול, קיבוץ גלויות העם בארצו.

ולכם, האם השכולה הזאב השכול, שבניכם לא זכו לקרוא ספר זה, אלא בדמם נכתב — תהיה לכם נחמה בגבורת בניכם, אשר לה הוקדשו דפי הספר. יאוו בגאון את כאבכם. ותהי נחמתכם בעובדה, שבניכם הגיבורים השתייכו לחטיבה שעקבות מלחמותיה וקרבת-גבורתה נפרצים מדן ועד אילת, מני ירדן ועד ים.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב־פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ־ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי־אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחודות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את עדכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד־האדמה ויושב־הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."

מסדרים בשנת 1948

הקרב בו השתתף ונפל יצחק ברז ז"ל

: 12.71948

ביום זה קיווה כפי הנראה, האויב להגיע לידי הכרעה בחזית זו. בשעות הבוקר חזר האויב ובדרך "הרגילה" הסתער על המשלט המערבי. השורה הראשונה עלתה על שדה-מוקשים ונפלה. הבאים אחריה המשיכו בהסתערות. ניתן להם סיוע כבד בתותחי 75 מ"מ, שירו פגזי שרפנל (מקודם ירה כרגיל, פגזים המתפוצצים עם-הפגיעה). מתלקת "הקומנדו", שהוכנה מראש לקראת הסתערות ערבית כזאת, הצליחה להגיע לאגף האויב והסתערה עליו בקרב פנים-אל-פנים. האויב סבל אבידות, ושרידינו נכו.

על קו-הרכסים, המשתרע מעין-מהל-ג'בל-סיד-גבעת-הקרן-הקימת, ועד סג'רה, נראו אותה שעה ריכוזים גדולים של ערבים — כפי הנראה כפריים — שרוכזו לקראת נסיון הפריצה לסג'רה, הם היו 300 איש לערך. נראה היה, שבצורתם התכונן האויב לנתק את סג'רה מצד דרום ולכתרה. כדי למנוע את ניתוק הכביש, תפסה אז פלוגה, שצורפה מאנשי השירותים של הגדוד, את מטע-הזיתים אשר בקרבת בית-קשת, וכן את מטע-הזיתים שמדרום לסג'רה. הערבים צלפו עליהם מן הגבעות האף הפגיוז אותם ואת המכונית שהסיעה אותם. ריכוזי הערבים שעל הגבעות מערבה לכביש תבור-סג'רה התקדמו במקצת, אך לא ירדו מן הגבעות אל הכביש נוכח הפלוגה שנערכה שם; אכן, בבית-קשת הוצבו מכונית-יריה, כדי למנוע את הערבים מלרדת מן הגבעות. חלק מנסינת-התנופה הערבי ביום ההוא היתה גם תנועת משוריינים — על כביש מצפון, ובשבילים המובילים מטורען אל השטח מערבה מסג'רה. מחמת עיכובים באספקת פגזים נשללה מכוונתינו במהלך הפעולות של היום ההוא תנופת-הפגיעה המלאה. סמוך לשעה 17.45 ניכרה עיפות במחנה האויב. החזית נשתתקה. ריכוזי הערבים שעל הגבעות נראשו, כפי הנראה, מתקומם להשיג את ההכרעה באותו יום, ונראו תחזים לעין-מהל, בסדר מסויים, בקבוצות של 8—10, בשורה עורפית.

בשעה 19.00 הגיעו לכוונתינו כלי-נשק ארטילריים ראשונים והחלו ב"ניקוי" הגבעות דרומית-מערבית לסג'רה מכוונות האויב. תוצאות פעולתם לא איחרו לבוא. נכוונותם של הערבים שבגבעות, להגיע ולהתקדם — פחתה וכן בטלה כל נטיה מצדם להתכנס בריכוזים.

לעת הזאת נתעיפו אנשי הגדוד והנספחים אליהם עיפות מדוכה ביותר (בעצם, לא עצמו עין 78 שעות רצופות), רבים, שמחמת העיפות חדלו להיזהר, נפצעו ע"י צלפים.

12.7.48 — תגבורת מאנשי נפת לוי, שיצאה בלילה במסע רגלי מג'נינא לכפר-

החורש, הגיעה בשלום למשקו.

— יחידה מגדוד "גורן" ערכה סיור לשם חיידן לכנת המגמה לפגוע

בפירות אויב שנמצאו שם; השפך נמצא ריק מפירות והיחידה חזרה

בשלום לבסיסה.

תמונות מתקופת חייו של יצחק

בתקופת הצבא

מדינת ישראל

העתיקה

הננו מודיעים בצער עמוק כי

יצחק ברך ז"ל

נפל בשעת מלוי תפקידו ביום

ה' תמוז תש"ח (12-7-48)

ממשלת ישראל כגא ההגנה לישראל

והאומה העברית ישאו תמיד את זכר

יצחק אשר נפל בהגנת המולדת ובמערכה

על חרותה ועצמאותה.

תמוז ג. ק. - ג' / ג' / ג'
ראש הממשלה

יצחק ברד ז"ל

כמו פרח
הנושא אל השמש
צמח
בהושיטיך ידיך
אל כל היפה
כמו פרח
המעמיק שורשיו
פרסת רשת
ללכוד
האמת
כמו פרח
נקטפו חייך
בדומיה
אולי זעקת
אולי גם פרחים
זועקים?

מעבר למילים

מעבר לעולם

מעבר לתהום

מעבר להגיון

מעבר לרגשות

מעל לאהבה

מעל לאכזבה

מעל השנאה

מתחת לרקיע

מתחת לכוכבים

מתחת לדשא

מתחת לאדמה אתה שוכב